

کەژان ئەسەدی یەکیکە لەو کچە ئەکتەرەکانی رۆژەلاتی کوردستان کە ماوەیەکی لە هەریەکە لە کوردستان سەرقالی کاری نوێیە و تا ئێستا بەشداری لە چەندین کاری هونەری جیاگادا کردووە، دوایین کاری هونەری لە هەریەک بەشداریکردنە لە فیلمی (هەنسکی ئاسمان) کە لە دەرهێنانی شەهراوە قادری و بەرههەمپێنانی کەرتی تایبەتە، بۆ باسکردنی دوایین کاری و چەند پرسێکی هونەری ئەم دیمانە یەمان لەگەڵیدا سازکرد، ئەویش بەم شیوەیە وەلامی پرسیارەکانی گولاشی داوە.

*** زۆر جار باس لە جورنەت دەکەیت، وەک کچە ئەکتەرێک جورنەت لە نوێندا لای تۆ چی دەگەیهێنێت؟**

-جورنەت ئەوەیە پەیامێک کە هەلگری راستییەکانە وەک خۆی بگوازیستە، هونەر خۆی لە خۆیدا هەلگری راستییەکانە، کەواتە بۆ گەیاوندنی راستییەکانی هونەر جورنەت پێویستە.

• تۆ خەلکی رۆژەلاتی و

لە باشووری کوردستان کاری

هونەری کردووە، چ جیاوازییەکی هەیە

لە نێوان کاری هونەری لە هەردووولا؟

-رۆژەلاتی و باشووری یەک نەتەوین، بەلام بە دڵنیاییەوه کەم تا زۆر جیاوازی هەیە لە وردەکارییەکان و جیهان بینی تاکەکان لەم دوو پارچەییە، لە رۆژەلات هونەر خاوەن میژووێکی کۆن نییە هەر ئەوەش وایکردووە تا ئێستاش کۆمەلگا بە گشتی روانگەییەکی دیاریکراوی نەبێت بۆ هونەر، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا جموجۆلی هونەری باشی تێدا دەبینرێت، بەلام نازادییەکی زۆرتر بۆ ئافەت هەیە لە باشوور ئەمەش وایکردووە زۆر لە کچانی رۆژەلات لێرە کاری هونەری ئەنجام بەدەن

*** بۆچی کە باس لە کچە ئەکتەرەکانی رۆژەلاتی**

کوردستان دەکەیت باس لە جورنەت و وروژاندن دەکەیت؟

- هیوادارم وایت کە باس لە جورنەت دەکەیت لە بارە کچانی رۆژەلات، وروژاندنیش لە پێناو پەیامی هونەر

كەژان ئەسەدى:

هونەر ھەنگرى راستىيەكانە و گەياندى ئەم راستىيەش جورئەتى پىويستە

كەسىكى تر رابكىشىت بە دلنيا يىهە پىچەوانە كەى لى دەكەوتتەو و ئەم كەسە لە گۆرپانى هونەر زوو ياخود درەنگ دوور دەكەوتتەو.

*** چۆن وەسفى رۆلى خۆت دەكەى لە (ھەنسكى ئاسمان) و ھەلبژاردنت بۆ ئەم رۆلە چۆن بوو؟**

- ھەنسكى ئاسمان ئەزمونىكى باش بوو ھەم بۆ من و ھەم بۆ ھاوکارانىشم. بە ھۆى بۆ بەرفراوانىيى چىرۆك و دەرھىنانى ئەم فىلمە كە كاتىكى زۇرمان پىويست بوو بۆ بە ئەنجام گەياندىنى پرۆژە كە و گەيشتن بە ئامانج. لە ھەمانكاتدا بۆ يەكەمجار پىش ئەوئى وئەگرتن دە ست پىبكات بۆ ماوئى دوو مانگ كار و پرۆفەمان لەسەر رۆلەكان كرد .

شەھرام قادر داواى لە من كرد كە لەم فىلمە بەشدار بىم و منىش بەپىئى ئەوئى كە زانىارىم ھە بوو لە بارەى فىلمەكانى پىشوى شەھرام پەسە ندم كرد و دلنيا بووم فىلمە كە سەنگىن دەبىت لە ھەموو بواریكدا.

رۆلى من لەم فىلمەدا سەرەكىيە و ماندوو بوونىكى زۆرم پىيوە بىنيوئە ئەوئەش دەگەرپتەو بۆ دوو ھۆكار، يەكەمیان ھەساس بوونى شەھرام وەك دەرھىنەر لەسەر رۆلەكان كە واى دەكرد زياتر لە جارەن ھول بەدم بۆ گەيشتن بەو ئامانجەى كە دەرھىنەر مەبەستىيەتى. دووھەمىش من پىجگە لە رۆل بىنين، لەم پرۆژە يەدا نىشى دىزاینى جلوبەرگ و دىزاینى لۆكەيشنىشم پى سىيەردابوو. ھىوادارم توانىيىت ئەركى خۆم بەجى گەياندىت، چونكە ئەم فىلمە بۆ من زۆر خۆشەويستە و فىلمىكى مېژووئىيە، من ھەم وەك كە ژان و ھەمىش وەك ژنىك خۆم لە زۆربەى ھەرەزۆرى چىرۆكى فىلمەكەدا دەدۆزىهەو و ھەستەم بە نزیكى لە گىرآنەوئى چىرۆكە كە دەكرد.

بىت باشە بەپىچەوانەو وروژاندنى بىچ پەيام ھىچ سوودىكى نىيە.

*** ھونەرمەندانى باشوور وەكو پىويست توانىويانە سوود لەو ئازادىيە وەرگرن كە ھەيانە؟**

- ھىوادارم وەريانگرتىت، ھونەر پىوئەندى راستەوخۆى بە ئازادىيەو ھەيە. بەلام كاتى پىويستە تا لەم بەشە مېژووئىيەك دروست بىت جا ئەو كات ئەم مېژووئە و ئەم ئازادىيەى كە ھەيە تەواكەرى يەكتر دەبن بۆ بەدى ھىنانى پەيامەكانى ھونەر.

*** سىنەما يان شانۆ كاميان لە كەژان نزیكترن؟**

-من چالاكى ھونەرى خۆم بە شانۆ دەست پىكردو و تا ئىستاش بەردە وامم لە شانۆ لە ھەمانكاتدا لە سىنەماش رۆلى خۆم دەبىنم و مەبەستەم لەم بواریە دا سەرکەوتن بەدەست بىنم. كەواتە ھەردوو كيان تەواكەرى يەكترن لای من.

*** وەك دەزانىن كارى ھونەرى ھونەر عەشق و ئارەزوو، ئايا مەرجە ھەموو ئەكتەرەك دەرچووى كۆلێژ يان پەيمانگا بىت بۆ ئەوئى سەرکەوتوو بىت لە كارەكە؟**

- بە دلنيايىيەو ئەكادىمى بوون لە ھەر كارىكدا گرینگە بەلام زۆر جارىش ئەزمون رۆلى خۆى دەبىت و كارىگەرىيەكى زۆرى دەبىت. چونكە ئەوئى لەسەر ئەساسى ئەزمون پىكھاتوو.

*** ھەندىك كچە ئەكتەر ئامادەن ھەر رۆلىك ئەنجام بدن لە پىناو ھونەر و سەرکەوتنى ھونەر، لەم بارەيەو تۆ چى دەللى و تا چەند ئامادەى قوربانى بەدى لە پىناو ھونەردا؟**

- ئەگەر لە پىناو ھونەر بىت ئەو شتىكى سروشتىيە، بەلام ئەگەر بۆ خۆ دەرخستن بىت يان وا بزاندريت بە قبول كردنى ھەر رۆلىك ئەو سەرنجى بىنەر ياخود ھەر

من ھەم وەك كە ژان و ھەمىش وەك ژنىك خۆم لە زۆربەى ھەرە زۆرى چىرۆكى فىلمى (ھەنسكى ئاسمان)دا دەدۆزىهەو و ھەستەم بە نزیكى لە گىرآنەوئى چىرۆكە كە دەكرد

وروزاندنىش لە پىناو پەيامى ھونەر بىت باشە بە پىچەوانەو و وروژاندنى بىچ پەيام ھىچ سوودىكى نىيە

جاكلىن ھەزى لە رۆلى شەرانگىزە

زۆر لە ئەستىرە سىنەمايىھەكان لە مېژووى بۆلىۋىد بەو ناسراون كە ھەمىشە رۆلى كەسانى شەرانگىز دەيىن، ئەمەش واى لىھاتوو ھەندىك لەو ئەكتەرەنە جۆرەك لە تىكەلاوى لە نىوان كەسايەتتى راستەقىنەى خۇيان و ئەو رۆلانەى كە دەيانىيىن تەنەت زۆر جار بە ناوى كەسايەتتىبەكانيان بانگ دەكرىن.

سەرەراى ئەو تىكەلاويىھەش خانمە ئەكتەرى بۆلىۋىد جاكلىن فرناندىز رايگەياند كە زۆر ھەز لەو جۆرە رۆلانە دەكات و لەم بارىيەو ەتتى: من تامەزۇرى بىيىنى رۆلى شەرانگىزىم و زۆرىش ھەز دەكەم دەرھىنەران رۆلى كەسكى شەرانگىز و خەراپەكارم پىشكەشم بەكەن، چونكە دلىنام بەو رۆلانە جەماوەر ھەمىشە دەمناسنەو.

جاكلىنى تەمەنى ۳۱ سال زياتر لەم بارىيەو ەتتى: تا ئىستا چەندىن رۆلم بىيىو كە زۇريان تا راددەيەكى زۆر ھاوشىو، بۆيە ھەست دەكەم ئىستا كاتى ئەو ھاتوو كە گۇرانكارىيەك لەو رۆلانەدا بىيىن، شاينى وتنە جاكلىن كە بە رەچەلەك سريلانكىيە ماووى نۆ سالە ھاتتوتە نىو بوارى نواندن.

يارا:

كەس رقى لە من نىيە و ھەموو منيان خۇش دەۋى

يارا يەككىكە لە ھونەرمەندە سەركەوتتوۋەكانى لوپنان و جگە لە شىۋەزارى لوپنانى بە مەغرىبى و مىسىرى و شىۋەزارى كەنداۋىش گۇرانى دەلج و بەۋە ناسراۋە زۇر بەشدارى لە فىستىقالە ھونەرىيەكانى مەغرىب و تونس و مىسىردا دەكات، بەلام بەشدارى كەردنى لە لوپنان كەمترە بەجۇرىك وى لىھاتوۋە ھەندىك كەس دەلجىن لە ولاتى خۇى دۇايەتى دەكرىت.

لە ۋەلامى ئەم تۆمەتەدا يارا دەلج: باۋەر ناكەم لە ولاتى خۇم كەس دۇايەتېم بكات بە پىنچەۋانەۋە منيان زۇر خۇش دەۋىت، بەلام من خۇم زۇر لە فىستىقالەكانى لوپناندا نادۇزمەۋە و خۇش نازانم ھۆكارەكەى چىيە.

دەربارەى پىۋەدەكانى بۇ ھەلبۇزاردنى گۇرانىيەكانى يارا دەلج: من زۇر گرنگى بە تىكىست و ماناكانى تىكىستەكە دەدەم و جوانى ئاۋازكەش گرنگە، بۇيە ھەر كاتىك زانېم گۇرانىيەكە كارىگەرى لە ھەست وىژدانم كەرد پى رازى دەبم و يەكسەر تۆمارى دەدەم، ھەرۋەھا پىنمايە يەككىكە لە ھۆكارەكانى سەركەوتتى برىتېيە لە تۆمار كەردنى كلىپى گۇرانىيەكە و بلاۋبونەۋە لە روۋى جەماۋەرىيەۋە، ھەرچەندە ئىستا (دىجىتال) بالى بەسەر ھەموو شىتېكدا گرتوۋە و ھەموو كەسىك دەتوانىت لە مۇبايلەكەيەۋە كلىپەكان بىيىت.

بەر لە ماۋەيەك خانمە ئەكتەرى ئەمىرىكى
لىندسى لۇھان بە يادەرى گرىگورى تاراباسۋفى دەستگىرانى
روۋيان دورگەى مىكۇنۇسى يۇنانى كەرد بە نامانجى بەسەر بىردنى چەند
ساتىكى خۇش بەيۇنەى سالىادى لە دايكبوۋنى لۇھانەۋە، بەلام لە جىياتى خۇشى ساتەكانى
بوون بە شىن.

لەم بارەيەۋە چەند سەرجاۋەيەكى نىك لە لۇھان رايانگەياند گرىگورى زۇر بە توندى و بە
شىۋەيەكى دىرندانە لە لۇھانى دابوو و ناسەۋارەكانى لىدانەكەش بە سىمايەۋە بە ئاشكرا ديار بوون،
لەم بارەيەۋە لىندسى رايانگەياند كە پىشتر چەندىن جار گرىگورى توندوتىژى دۇى بەكارھىناۋە و
لە جىياتى ئەۋەى كاتىكى خۇش بەسەر بەرىن و بىر لە پەرۋەردە كەردنى مندالەكانمان بىكەينەۋە لە
داھاتوۋدا، ئەمە گۇرا بۇ توندوتىژى و لىدان و پەيۋەندىيەكى خىزانى ناسەقامگىر و ھەرەشە لىكراۋ
كە ئەستەمە خۇشەۋىستى بە تەنيا بتوانىت رزگارى بكات.

جگە لەۋە وئەگران چەندىن وئەى قىدىۋى لۇھان و دەستگىرانەكەيان بلاۋكردەۋە كە لە
ئۆتۆمبىلىكى رەشدا قسەى ناشىرىنيان بە ئاشكرا بە يەكتر دەۋت، تەنانت لۇھان مۇبايلى
گرىگورى لە ئۆتۆمبىل فرىدايە دەرۋە و خۇى لە پەنا پياۋنك شارەۋە بۇ ئەۋەى بىپارىژى
لە لىدانى گرىگورى، بەلام سەرەراى ئەمەش بە ئاشكرا و لە شوئىكى كشتى زۇر بە
توندوتىژى مامەلەى لەگەل كەرد.

بە گوئىرى چەند ھاۋرپىيەكى نىكى لۇھان ئەم رەفتارە چەندىن جارى
دىكە لە زۇر شوئىن دوۋبارە بۇتەۋە و ئەمە يەكەم جار نىيە.

لۇھان لە رۇمانسىيەتەۋە بۇ لىدان

بیۆار عزەت:

بۆ پێشخستی هونەری کوردی پێویستە دەزگایەکی تایبەت هەبێت

وەک هونەرمەندیکی گەنج و بەتوانا
بەر لە چەند سالیکی دەرکەوت، دواتر
بە هۆی ئەوەی رووی لە ولاتی غەریبی
کرد، بۆ ماوەیەک کارەکانی روویان
لە کەمبۆنەوه کرد، بەم دوااییە
هونەرمەندی لاو بیۆار عزەت بە چەند
کاریک دەرکەوتەوه، بۆ باسکردن
لەسەر دوایین کاری خۆی و چەند
پرسیکی هونەری ئەم دیمانەیهمان
لەگەڵی ساز کرد و بەم شیۆهیه وەلامی
داینەوه.

*** جیاوازی کاری هونەری له کوردستان و دەرەو له چیدا دەبینیت؟**

- کاری هونەری له دەرەو کوردستان بایه خ و گرنگیه کی زۆری پێدەدریت، چونکه هونەر بەشیکی گرنگی کۆمەلگە پێکدەهێنیت، مخابن له کوردستان ئەو گرنگیه پێوسته به هونەر نەدراوه، بەرای من دەبایه لەم ساتەوختەدا کەلێنەکانی نیو بواری هونەر له رینگای مۆسیقاوه پربکرێنەوه، هیوادارم له کوردستان زیاتر بیر له بەها پیرۆزەکانی هونەر بکریتهوه و مافی شایستەیی خۆی پە بدریت.

*** سەرەتا بە گۆرانی مەرچانی زۆر بەهێز دەرکەوتن، بەلام دواتر ون بووی هۆکارەکانی ئەم ونبوونە چی بوون؟**

- راسته، من سەرەتا بە گۆر و تینێکی بەهێزەو هاتمه نیو بواری هونەری بۆ ئەویدی له رینگای هونەرەو که ئارەزووەکی سەرەکی من بوو، هەستەکانی خۆم دەربرم، بەلام هەندێک جار بارودۆخ و دەخوازیت بۆ بەردەوام بوون و باشتکردن و بەرزکردنەوی ناستی هونەری کەمیەک ون بی، بۆیه ئیستا من بەردەوامم.

*** ناستەنگەکانی بەردەم هونەرمەندە گەنجەکان له کوردستان چین؟**

- ئەو گەنجانەیی که حمز و ئارەزوویان له کاری هونەریه به عەشقهوه دینە نیو بواری هونەری و کاری جوانیش پێشکەش دەکەن، بەلام مخابن زۆر شت هیهه دەبیتە ناستەنگ له بەردەمیان، بۆ نمونە تا ئیستا له کوردستان مەلەبەندیکی ئەکادیمی نییه کار لەسەر ناستی هونەر و هونەرمەندان بکات و پۆلینێکی راست و دروستیان بۆ بکات ئەمەش وایکردوه هەر کەسیک لەلای خۆیهوه کار لەسەر ئەم مەسەلەیه بکات، دامەزراندنی مەلەبەندیکی لهو شیۆیه دەبیتە هۆی بنسڕ کردنی ئەم ناستەنگانە.

*** تا چەند هونەرمەندە گەنجەکان بوونەتە هۆکاریپێشخستنی هونەری کوردی؟**

- بێگومان هونەرمەندە لاهەکان کاری زۆریان کردوه که مەبەستیانی لێی خزمەت کردنی هونەری کوردی بووه، تەنانەت بەشیکیان کاری کلاسیکیشیان پێشکەش کردوه، بۆیه پێوسته شوێنێک هەبێت که ئەم گەنجانە کۆ بکاتەوه و سوود له بەهەرەکانیان وەرگیرێت.

*** بۆ گەنجەکان پشتمەستن بە فۆلکلۆری رەسەنی کوردەواری گرنگەر، یان نوێخوازی؟**

- بێگومان هەر هونەرمەندیکی لاو پێوسته هەول بەدات سوود له فۆلکلۆری رەسەنی میلیتەکەیی خۆی وەرگیرێت، بۆ ئەویدی بتوانیت کارەکانی خۆی به فۆلکلۆر جوانتر و رازاوتر بکات.

*** هونەری کوردی به چی پێشدهکەوی؟**

- هەر هونەرمەندیکی به دیرۆک و کەلتوری خۆیهوه پەيوهسته، بۆ پێشکەوتنی هونەری کوردی پێوسته هونەرمەندانی کورد زانیاری و شارەزایی تەواویان لەسەر فەرھەنگ و کەلتوری رەسەنی خۆیان هەبێت که دەبیتە هۆکاریک بۆ پێشخستنی هونەری کوردی

*** نایا حکومەت تا که بەرپرسیاره لەو ناستەیی ئیستا هونەری کوردی تێیکەوتوه؟**

- من دەلێم ئەرکی حکومەت تەنیا ئەوێه دەزگایەکی یان بنکەیهک دا بەمەز زینیت بۆ ریکخستنهوهی کاروباری هونەری و پێشخستنی هونەری کوردی، چونکه ئێمه خاوەن هونەرمەندی زۆر به تواناین و هەر هەموویان کاریان کردوه بۆ خزمەت کردنی کاری هونەری، بەلام ئەویدی بۆتە رێگر لەبەردەم هەموو هونەرمەندان به گەنجان و خاوەن ئەزمونەکانی هونەر بریتیه له نەبوونی دەزگایەکی که کارەکانیان رێک بخات و کۆیان بکاتەوه، چونکه هەموو هونەرمەندان ئامانجیان پێشخستنی هونەری کوردیه به هەموو ژانرەکانیهوه.

*** زۆر کەس رەخنە لەو سرودانە دەگرن که له ماوی رابردودا بۆ نیشتمان و**

پێشمرگە و تراوه لەلایەن هونەرمەندان رای تۆ چیه سەبارەت بەم سرودانە؟

- هەر میلیتێک خاوەنی چەندین سرود و گۆرانی نیشتمانی تاییهت به خۆیهتی، ئێمه کوردیش لەمە بەدەر نیین و تا ئیستا به دیان سرود و گۆرانی نیشتمانی کوردی و بەردەوامیشه که گوزارشت له قارەمانیهتی و خەباتی نەيساوهی میلیتەکەمان و رووبەرپووبوونەوهی دوژمنان دەکات که ئەمەش نیشمانی زیندوویی میلیتەکەمانه، بەلام پێموایه تاکی کورد پێوستی به سرودی زیاتر هیهه که هەست و نەستەکانی تێر بکات، چونکه میلیتەکەمان نازاری زۆری چەشتوه و پێوسته زیاتر گوزارشتیان لێ بکات.

*** دەواین کاری هونەریتان چیه که بەنیازن پێشکەشی بکەن؟**

- لەم کاودانەدا زۆر گرنگ و پێوسته بنەماکانی هونەری کوردی پێش بخەین و بیخەینە نیو تاکەکانی کۆمەلگە و ئامانجی سەرەکیمان بێتە هەولدان بۆ دروستبوونی دەولەتی کوردی، منیش بەشیکی له ئەلبوموی داھاتووی خۆم بۆ ئەم مەبەستە تەرخان کردوه.